

ประโยค ป.ธ. ๓
สัมพันธ์ไทย
สอบ วันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

สตถา สาริปุตโต กิลมตี กิลจาปี หิ เอส

เย จ สงฆาตธมมา เส เย จ เสชา ปุณฺณ อธิ

เตสํ เม นิปกโ อิริยํ ปุณฺณโจ ปพฺรุหิ มาริสาคิ

อิมํ พุทฺธวิเสเย ปุณฺณจปณฺหํ สตฺถา สตฺถา มํ เสชาเสชานํ อากมนปฺปฎิปปทํ
ปฺจุจตฺติติ ปณฺเห นิกฺกงฺโข ขนฺธาทีสุ ปน กตเรน นุ โข มุเชน อิมํ ปฎิปปทํ
กเถนฺโต อหํ สตฺถุ อชฺฌาสยํ คณฺหิตุํ สกฺขิสฺสามิตี มม อชฺฌาสยํ กงฺขติ
โส มยา นเย อทินฺเน กเถตุํ น สกฺขิสฺสตี นยมฺสฺส ทสฺสามิตี นยํ ทสฺเสนฺโต
ภูตฺมิตํ สาริปุตฺต สมนุสฺสาคิตี อหา ฯ เอวํ กิรฺสฺส อโหสิ สาริปุตฺโต มม
อชฺฌาสยํ กเหตุวา กเถนฺโต ขนฺชวเสน กเถสฺสตีติ ฯ เณรฺสฺส สห นยทานน
โส ปณฺโห นยสฺเตน นยสฺสเสน อุปฺภูจาสิ ฯ โส สตฺถารา ทินฺนเนเย จตฺวา
ตํ ปณฺหํ กเถสิ ฯ จเปตฺวา กิรฺ สมนฺมาสมฺพุทฺธํ อณฺโณ สาริปุตฺตตฺตเณรฺสฺส
ปณฺถํ ปาปฺณิตุํ สมตฺโถ นาม นตฺถิ ฯ เตเนว กิรฺ เถโร สตฺถุ ปุโรโต จตฺวา
สีหนาทํ นทิ อหํ ฆนฺเต สกฺกปฺปี เทเว วสฺสนฺเต เอตฺตกาณี พินฺทุนิ
มหาสมฺพุทฺเท ปตฺตานิ เอตฺตกาณี ภูมียํ เอตฺตกาณี ปพฺพเตติ คเณตฺวา ลกฺขํ
อาโรเปตุํ สมตฺโถติ ฯ

ให้เวลา ๔ ชั่วโมง กับ ๑๕ นาที.

เฉลย ประโยค ป.ธ. ๓

สัมพันธไทย

สตุถา สยกตฺตา ใน อาห ๆ อาขุยาตบทกตฺตฺวาจก “สาริปฺุตโต
สยกตฺตา ใน กิลมตฺติ ๆ อาขุยาตบทกตฺตฺวาจก,

หิ ศัพฺพํ ผลโชตก สาริปฺุตโต สยกตฺตา ใน โหนฺติ ๆ อาขุยาตบท-
กตฺตฺวาจก กิจฺจํปี ศัพฺพํ อนุคฺคหตฺถ เอโส วิเสสฺน ของ สาริปฺุตโต

‘เข วิเสสฺน ของ อเสขา (หรือ อริยปฺุคฺคลา) ๆ
สยกตฺตา ใน โหนฺติ ๆ อาขุยาตบทกตฺตฺวาจก
จ สองศัพฺพํ วากฺยสมฺมจฺยตฺถ เข้ากั๊บ เข
สงฺฆาตฺตมฺมา เส โหนฺติ และ เข สาขา ปฺุณฺณ อธิ
โหนฺติ สงฺฆาตฺตมฺมา วิกตฺติกตฺตา ใน โหนฺติ เส
ศัพฺพํ ปทปฺุรณฺ เข วิเสสฺน ของ เสขา ๆ
สยกตฺตา ใน โหนฺติ ๆ อาขุยาตบทกตฺตฺวาจก
ปฺุณฺณ วิกตฺติกตฺตา ใน โหนฺติ อธิ วิเสสฺน ของ
โลเก ๆ อาธาร ใน โหนฺติ,

มาริสฺ อาลปนฺ ตฺวํ สยกตฺตา ใน ปพฺุรุหิ ๆ
อาขุยาตบทกตฺตฺวาจก เตสํ วิเสสฺน ของ
อเสขานํ และ เสขานํ อเสขานํ กั๊ดี เสขานํ กั๊ดี
ภาวาทิสมฺพนฺธ ใน อิริยํ จ สองศัพฺพํปทสมฺมจฺยตฺถ
เข้ากั๊บ อเสขานํ และ เสขานํ เม อนภิหิตกตฺตา
ใน ปฺุณฺณโจ และ สมฺปทาน ใน ปพฺุรุหิ นิปโก
กั๊ดี ปฺุณฺณโจ กั๊ดี วิเสสฺน ของ ตฺวํ อิริยํ
อฺุตฺตกมฺม ใน ปพฺุรุหิ* อิติ ศัพฺพํ สรูป ใน อิมํ
ปฺุณฺณจปฺุฬหํ

* อาจารย์บางท่านสัมพันธ์ว่า "อิริยํ อฺุตฺตกมฺม ใน ปฺุณฺณโจ" บ้าง "อิริยํ อฺุตฺตกมฺม ใน ปฺุณฺณโจ และ ปพฺุรุหิ" บ้าง

อิมิ วิเสสน ของ ปุฏฺจปฺลฺหิ พุทฺธวิเสส อาธาร ใน ปุฏฺจ- ปุฏฺจปฺลฺหิ
อวุตฺตกมฺม ใน สุตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน โหติ

‘สตุถา สยกตฺตา ใน ปุจฺจติ ๆ อาขยาตบทกตฺตฺวาจก มํ อภิตฺตกมฺม
ใน ปุจฺจติ เสขาสฺสขานํ สามิสฺสมฺพนฺธ ใน อากมฺนปฺปฏิปทํ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน
ปุจฺจติ อิติ ศัพฺทํ สฺรูป ใน นิกฺกงฺโข ปฺลฺหฺเห ภินฺนาธาร ใน นิกฺกงฺโข ๆ
วิกตฺติกตฺตา ใน โหติ,

ปน ศัพฺทํ อรุจิสฺสฺจจนฺตฺถ สฺโส วิเสสน ของ สารีปฺตุโต ๆ สยกตฺตา
ใน กงฺขติ ๆ อาขยาตบทกตฺตฺวาจก ‘อหิ สยกตฺตา ใน สกฺขิสฺสฺสามิ ๆ
อาขยาตบทกตฺตฺวาจก ขนฺธาทีสุ วิเสสน ของ ฐมฺเมสุ ๆ ภินฺนาธาร ใน
ปฺปฏิปทํ (หรือสํมพันธ์ว่ ขนฺธาทีสุ วิเสสน ของ ฐมฺเมสุ ๆ นิทฺธารณ ใน
กตฺเรน มุขฺน ๆ นิทฺธารณิย^๒) กตฺเรน วิเสสน ของ มุขฺน นุ ศัพฺทํ ปุจฺจจนฺตฺถ
โข ศัพฺทํ วจนาลงฺการ มุขฺน กรณ ใน กเถนฺโต อิมิ วิเสสน ของ ปฺปฏิปทํ ๆ
อวุตฺตกมฺม ใน กเถนฺโต ๆ วิเสสน ของ อหิ สตุถุ สามิสฺสมฺพนฺธ ใน อชฺฌาสยฺย
อวุตฺตกมฺม ใน กณฺหิตฺตุ ๆ ตุมฺคฺคตฺตฺสมฺปทาน ใน สกฺขิสฺสฺสามิ อิติ ศัพฺทํ อาการ
ใน กงฺขติ มม สามิสฺสมฺพนฺธ ใน อชฺฌาสยฺย อวุตฺตกมฺม ใน กงฺขติ,

โส วิเสสน ของ สารีปฺตุโต ๆ สยกตฺตา ใน สกฺขิสฺสฺสติ น ศัพฺทํ
ปฺปฏิเสธ ใน สกฺขิสฺสฺสติ ๆ อาขยาตบทกตฺตฺวาจก นเย ลกฺขณ ใน อทินฺเน
มยา อนภิตฺตกตฺตา ใน อทินฺเน ๆ ลกฺขณกิริยา กเถตุ ตุมฺคฺคตฺตฺสมฺปทาน ใน
สกฺขิสฺสฺสติ,

อหิ สยกตฺตา ใน ทสฺสามิ ๆ อาขยาตบทกตฺตฺวาจก นยฺย อวุตฺตกมฺม
ใน ทสฺสามิ อสฺส วิเสสน ของ สารีปฺตุตฺตฺสฺส ๆ สมฺปทาน ใน ทสฺสามิ อิติ
ศัพฺทํ อาการ ใน จินฺเตตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ทสฺเสนฺโต นยฺย อวุตฺตกมฺม
ใน ทสฺเสนฺโต ๆ อพฺภนฺตฺรกิริยา ของ สตุถา

^๒ วินิจฉัยตามนัยบรรณคดีที่ว่า เอรุ กิรสฺส อโหสิ "สตุถา มํ เสกฺขาสฺสฺขานํ อากมฺนียปฺปฏิปทํ กถาเปตฺคาโม,
สา จ ขนฺธวเสน ฐาตฺวเสน อายตฺนวเสน ปุจฺจยการวเสนตี พฺพหิ การณฺเหติ สกฺกา กเถตุ, กถิ กเถนฺโต
นุ โข สตุถุ อชฺฌาสยฺย กเถตฺวา กเถตุ สกฺขิสฺสฺสามิตี ๆ (ภูตฺตฺตฺตฺวณฺณนา, สยฺยตฺตฺตฺนิกายฎฺฎกถา (สารตฺตฺตฺปกาสินิ
๒) - หน้าที่ ๕๔)

“สาริปุตฺต อาลปนํ ตฺวํ สยกคฺคา ใน สมณุปฺสฺสาหิ ฯ อาขุยาตบทกคฺคฺคาจก ภูตํ กิํดี อิทํ กิํดี วิเสสน ของ ขนฺธปฺลจกํ ฯ อวฺตคฺคกมฺม ใน สมณุปฺสฺสาหิ (หรือ สัมพันธฺว่า อิทํ วิเสสน ของ ภูตํ ฯ อวฺตคฺคกมฺม ใน สมณุปฺสฺสาหิ) อิติ ศัพฺพํ อาการ ใน อาห ฯ

กิริ ศัพฺพํ อนุสฺสวณคฺคฺค อเวิ วิเสสน ของ จินฺตณํ ฯ สยกคฺคา ใน อโหสิ ฯ อาขุยาตบทกคฺคฺคาจก อสฺส วิเสสน ของ สคฺคฺคา ฯ สมปทาน ใน อโหสิ

“สาริปุตฺโต สยกคฺคา ใน กเถสฺสติ ฯ อาขุยาตบทกคฺคฺคาจก มม สามีสมฺพนฺธ ใน อชฺฌมาสยํ ฯ อวฺตคฺคกมฺม ใน กเหตุว ฯ ปุพฺพกาลกิริยา ใน กเถนฺโต ฯ อพฺกนฺตรกิริยา ของ สาริปุตฺโต ขนฺธวเสน กรณ ใน กเถสฺสติ อิติ ศัพฺพํ สรฺูป ใน อเวิ จินฺตณํ ฯ

ปฺลฺโย สยกคฺคา ใน อุปฺภูจาสฺสิ ฯ อาขุยาตบทกคฺคฺคาจก เถรสฺส สมปทาน ใน อุปฺภูจาสฺสิ สห ศัพฺพํ กิริยาสมวาย เข้กัปป อุปฺภูจาสฺสิ นยทานน สหคฺคคฺคตฺติยา ใน สห โส วิเสสน ของ ปฺลฺโย นยสเสน กิํดี นยสสฺสเสน กิํดี คคฺคิยาวิเสสน ใน อุปฺภูจาสฺสิ ฯ

โส วิเสสน ของ เถโร ฯ สยกคฺคา ใน กเถสิ ฯ อาขุยาตบทกคฺคฺคาจก สคฺคฺคาธา อนภิหิตกคฺคา ใน ทินฺน- ทินฺนนเย อาธาร ใน จคฺคา ฯ ปุพฺพกาลกิริยา ใน กเถสิ ตํ วิเสสน ของ ปฺลฺโย ฯ อวฺตคฺคกมฺม ใน กเถสิ ฯ

กิริ ศัพฺพํ อนุสฺสวณคฺคฺค ปุคฺคโล สยกคฺคา ใน นคฺคิ ฯ อาขุยาตบทกคฺคฺคาจก จเปตฺวา วิเสสน ของ อณฺโณ ปุคฺคโล สมมาสมฺพุทฺธํ อวฺตคฺคกมฺม ใน จเปตฺวา อณฺโณ กิํดี สมตฺโถ กิํดี วิเสสน ของ ปุคฺคโล สาริปุตฺตคฺคฺคเถรสฺส สามีสมฺพนฺธ ใน ปฺลฺโย ฯ อวฺตคฺคกมฺม ใน ปาปฺณิตฺตุํ ฯ คฺคคฺคสมปทาน ใน สมตฺโถ นาม ศัพฺพํ สลฺยฉาโชคก เข้กัปป สมตฺโถ ฯ

กิริ ศัพฺพํ อนุสฺสวณคฺคฺค เถโร สยกคฺคา ใน นทฺธิ ฯ อาขุยาตบทกคฺคฺคาจก เตน วิเสสน ของ การณน ฯ เหตุ ใน นทฺธิ อเวิ ศัพฺพํ อวธารณ เข้กัปป เตน สคฺคฺคา สามีสมฺพนฺธ ใน ปฺรโต ฯ คคฺคิยาวิเสสน ใน จคฺคา ฯ ปุพฺพกาลกิริยา ใน นทฺธิ สีนานํ อวฺตคฺคกมฺม (หรือ กิริยาวิเสสน) ใน นทฺธิ

“ภนฺเต อาลปน อหิ สยกตฺตา ใน อมฺหิ ๆ อาขุยาตบทกตฺตฺวาจก เทเว ลกฺขณ ใน วสฺสนฺเต ๆ ลกฺขณกิริยา สกฺลภปฺปี อจฺจนตสํโยค ใน วสฺสนฺเต ปี ศัพท์ อเปกฺขตฺถ เข้ากับ สกฺลภปฺปี

‘ເອຕຸຕການີ ວິເສສນ ຂອງ ຟິນຸທູນີ ຯ ສຍกตฺตา ใน ปตฺตานີ ຯ กิตฺบທกตฺตฺวาจก ມາສມຸທູເທ ອາຮາຣ ໃນ ປຕີຕານີ, ເອຕຸຕການີ ວິເສສນ ຂອງ ຟິນຸທູນີ ຯ ສຍกตฺตา ใน ปตฺตานີ ຯ กิตฺบທกตฺตฺวาจก ກູມິຍໍ ອຸປສີເລສິກາຮາຣ ໃນ ປຕີຕານີ, ເອຕຸຕການີ ວິເສສນ ຂອງ ຟິນຸທູນີ ຯ ສຍกตฺตา ใน ปตฺตานີ ຯ กิตฺบທกตฺตฺวาจก ປພຸພເຕ ອຸປສີເລສິກາຮາຣ ໃນ ປຕີຕານີ ອີຕິ ສັພທໍ ອາກາຣ ໃນ ກເຈນຕຸວາ ຯ ປຸພຸພກາລກິຣິຍາ ໃນ ອາໂຣເປຕູ ລກຊໍ ອວຸຕຸຕກມຸມ ໃນ ອາໂຣເປຕູ ຯ ຕຸມຕຸລສມຸປທານ ໃນ ສມຕຸໂຄ ຯ ວິກຕິກຕຸຕາ ໃນ ອມຸหิ ອີຕິ ສັພທໍ ອາກາຣ ໃນ ນທິ ຯ

พระปิฎกโกศล มโนกรโ วัดปากน้ำ
สนามหลวงแผนกบาลี

เฉลย
ตรวจแก้.